

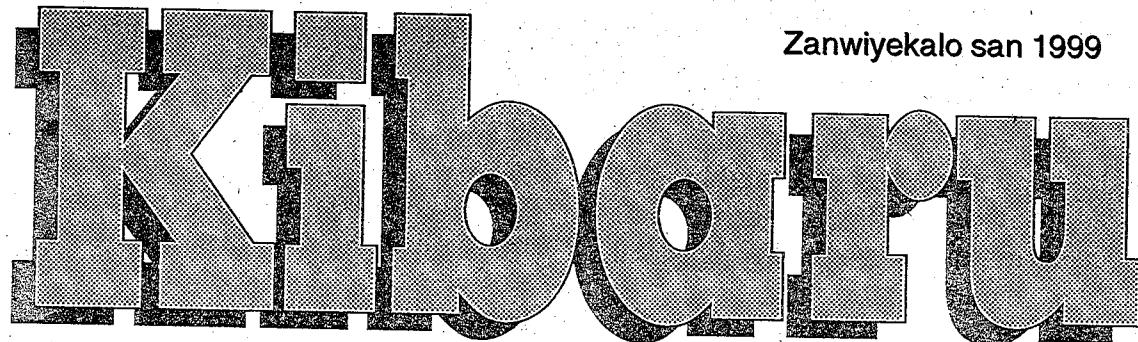
BAKURUBASANNI

(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dorome 300

Afrika kono = Dorome 600

Jamana were = Dorome 1000

Zanwiye kalo san 1999

Kunnafoniseben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 26nan boko 324nan A songo : dorome 15

Nafolodun kiiri jaabi

Musa TARAWELE n'a furumuso Mariamu SISOKO n'a nōkanmōgōw ka nafolodun kiiri min daminenā san 1998, okutoburukalo tile 12, Bamako «Palé de Kongere» la, o kiiri kuncera san 1999, zanwiye kalo tile 12, lahansara temennen kō ni lere kelen gōnna ye.

Hakililajigin na, Mali peresidan kōro Musa TARAWELE n'a furumuso Mariamu SISOKO n'a balimake Duwa Abarahamu SISOKO, n'a bē wele ko «ARAMOSI» an'u kokejōgōnw Céna KULUBALI, n'o tun ye Musa ka goferenaman laban nafoloko minisiriye ani Musa KONE, n'o tun ye Mali waribonba banki «BDM» ka ciden sigilen ye Faransi faaba kono, n'o ye Pari ye, olu nōminenā jamana nafolo dunnī ni nanbara ni nagaminiyurugu-yurugu walew kōson.

Kiiri in jaabi y'a jira ko Mali jamanakuntigi kōro Musa TARAWELE n'a furumuso Mariamu SISOKO n'a nimogōke Duwa Abarahamu SISOKO min bē wele «ARAMOSI» k'olu ni fagali ka kan ani sefawari miliyon 5 alamani sarali ye, k'o sababu bō u ka faso nafolo dunkojuguya la.

Min y'u kokejōgōnw Céna KULUBALI ni Musa KONE ye, olu labilala.

Musa TARAWELE ni Mariamu SISOKO bē fara jōgōnkanka sefawari 167.467.289 sara fangasoye. Okerefe, Musa TARAWELE kelen wajibiyalen don ka sefawari miliyon 46 sara. Duwa Abarahamu SISOKO bē sefawari

Musa TARAWELE n'a furumuso Mariamu SISOKO n'a nimogōke Duwa Abarahamu SISOKO min bē wele «ARAMOSI»

14.709.210 sara fangaso ye.

U ye tijenī minnu kē, Musa TARAWELE n'a furumuso ka kan ka sefawari miliyon 100 sara o kunkōro; nka Duwa Abarahamu ta ye miliyon 10 ye. Musa n'a kokejōgōnw surunnadonbagaw'yukodon kiiribulon na, k'u dalaminēkala ke kiiri bulon kuntigiba Ilo SISOKO ka yeresagoké

ye, k'i ban ka kiiritige bēe nēna, ka seere dōw lamēn kerefe dogo la.

U y'u kōdon yōrō min na, san 1998, desanburukalo tile 21, peresidan Ilo SISOKO ye awoka 5 sugandiucema, k'olu wajibya ka Musa TARAWELE n'a kokejōgōnw surunnadon. O awokaw kera Magati SEYI ni Mamadu GAKUNI Fanta SILA ni Wali JAWARA ni Cesoli KONARE ye.

San 1999, zanwiye kalo tile 6, awoka 5 ninnu ye bataki dō ci peresidan Ilo SISOKO ma, k'a jir'a la k'u tēna se ka Musa n'a nōkanmōgōw deme, bawo u bolo degunnen don, wa n'u y'a ke fana u n'u hakili bē jōgon sos.

Musa TARAWELE yēre n'a kokejōgōnw fana ko n'u ka awokaw te kēne kan, olusentēna ye kiiriko tolā. Seerew m'u fela jira.

O n'a taa bēe, san 1999, zanwiye kalo tile 11, jamana fangaso ka awokaw temenna n'u ka jalaki binni ye Musa n'a kokejōgōnw kan. U y'u wasa don surunnadonna saba dōron na, n'o ye Kasumu TAPONI Dominiki INSHOPE ni Alu JARA ye.

Nanse SAMAKE
Basiriki TURE

Kayi mara sirako be ka nogoya

San 1998, desanburukalo tile 4, Mali minisiriw ka laadala tōnsigi senfe, jen kera ni Kati ni Kita duguw ce siraba dilanni ye ani Tanbaga ni Manantali sira ladonni.

Sira kofolen ninnu labenni bēna ke sababu ye ka pōn 3 dilan ani jiboliding 173 ani bēseya wale werew Katini Kita dugu ce, kilometri 162 jojan kan. Min ye Tanbaga ni Manantali ce kilometri 98 ye, o sira dingekolonw bēna lafa, k'a jiboliding gerennenw wo bo ani ka bēseya wale kerenkerennenw k'a

jojan fe.

Sira ninnu labaarali kojew kalifara kenyereye ciyakeda do la, min be wele ko «KOLASI». A baara nafolo kasabi ye sefawari miliyari 6 ni koye. Aninina «KOLASI» fe a ka sirabaara in tiime kalo 22 kuntaala kono.

A jirala ko sira ninnu mana ban, u be Bamakoni Kita ni Manantali bila nogon na, ka caman bo Kayi mara ka sirako geleya la.

Mali ni Alimaji ka bolodijogonma jekulu do de jolen don ni sira ninnu dilanni musakaw ye.

Basiriki TURE

Lafiya donna Batama

San 1998, nowanburukalo tile 29 ye don barikama anitaasi ni mīridon ye Batama dugu sigili taariki kono. Batama ye dugu ye min ni Kayi ce ye kilo 65 ye, Segala Kubeda kono. Ajirala k'a ka ca ni 56 ye, batamaka fuladen n'a soninkeden fila ka fōnjogonko kera sababu ye ka Batama fara-fara, ka fulaw segi u dan na, ka maraka soninkew sigi u dan na. U bēe n'u ka dugutigi. Fulaw ta tun ye Dayiru WANI ye. Soninkew ta tun ye nafolotigiba do ye, Laji Fakuru JAKITE. Nin siya fila ce sigi geleyara fo ka furunogonnya ban unijogon ce. Usit'afe ka nogon ye.

Batama kabilia fila ninnu ye Kayi ni Bamako kiribulonw bēe yaala ka dēse. San o san, do de bē fara u ka dugukoloko kēlew kan. Denbayaw be bila nogon na. Mōgōw be nogon gosi, ka nogon jogin.

Kayimara la, silametōnba «AMUPI» ni Mali kaama Musundo jekulu ni Saame dugu moriba. Laji Basiru DARAME ye nogonye ke, ka Batama kabilia fila sirataama fo ka na bēn ko la, san 1998, nowanburukalo tile 29.

Ubenn'a kankowani lakaw ka yaafa ninjama nena fulaw ni soninkew fe,

u k'u bolo di nogon ma, ka dugu fara nogon kan, walasa ka dugutigi kelen doron sugandi laada siraw kan. Oyoro la, fangaso ye dugutigiya min kalifa Dayiru WANI na, o ka boosi; a kana fo bilen ko Batama fulaso ni Batama marakaso; ko min be dugu kono, n'o be wele ko Bodeji, oka bila dugudenu magone kama, fulaw fara soninkew kan. Sirataamalaw y'a naniya tuguni ko baganw ka dumunikeyorow ka laben kabilia fila be fe, n'a ma k'e ni mōgo kelen ka diyanyeko ye. Ni mōgo o mōgo y'o sariya soso, dugu ka je k'o tigilamōgo nangi ni alamaniw ye. U y'a nini u fe, bēe k'i ka kiiritigesebenw labo kiirisow la, walasa ka bēn ni lafiya ni kotojogontala sabati Batama dugu kono, ka fitine duga batamakaw ni nogon ce, k'u ce sitane dōgoya.

Kabilia fila bēe ciden yamarualenw y'u kali nogon ye, k'u seere ke an dabaa Masa Ala ye ani fangaso cidenw ni kiiritigelaw ni Kayi mara diine nemogow ni dugu 21 minnu be. Batama lamini na, o dugutigi, ko bēnkan min sementiyara u ni nogon ce, san 1998, nowanburukalo tile 29, uben'usko-damajira ke o waleyalilla sira bēe fe.

Umaru Nani
Basiriki Ture

San 1999 Makantaa bolodacogo

Minisiriso min nesinnen be marabolokow ni jamana lakanalikow ma, o y'a jira ko san 1999 Makantaa togosébenni min daminera Desanburukalo tile 28, o be kunce Fewuruyekalo tile 19don. Osiratige la, a ninina ko Makantaalaw bēe ka se Bamako, ka bēn Fewuruyekalo tile 22 ma, walasa k'u ka taama laben u fere ma. Ocogola, taama bolodara, ka taali bila Marisikalo tile 2 n'a tile 4 furance kono, ka seginni bila Awirilikalo tile folo n'a tile 3 furance kono. Taanikasegin be ke «AIR AFRIQUE», awiyonw de la, ka bo Bamako, ka taa Jeda, ani ka bo Jeda, ka segin Bamako. Taamaminenko siratige la, doni girinya yamarualen kera kilo 30 ye, taali la, k'a ke kilo 40 ye seginni na. Wariko ta la, fo ni doni girinya temenna hake yamarualen kan. N'o kera, Makanwari «iriyali» 30 bē sara kilo kelen kelen bēe kan, n'o be bēn sefawari dorome waa kelen ma (1.000). N'a bēra nin donitasaracogo n'a nogonnaw la, jagokelaw ni magotigiw be «iriyali» 10 doron de sara kilo kelen kelen bēe kan, n'o be bēn sefawari dorome kemē saba ni bisaba ani wōōrō ma (336). O temennen ko Makantaalaw ka bolociko fora, k'a geleya, ka tila k'a nini u fe, u kelen-kelen bēe kunkolo foto 12 ka sōr'u bolo, u bōtuma Bamako, ka taa Makan. Nin bēe la, taanikasegin nafolo bēe jatēminelen benna sefawari miliyon kelen ani wa biduuruni fila ani kemē saba ni bisabab ni naani de ma (1.052.334) wali (1.261.670 FCFA). O waro bolodacogo file:

. Awiyontasara, taanikasegin, Bamako/Jeda/Bamako: Wa kemē ni tan ni duuru ani kemē wōōrō (115.600) Wali (578.000 FCFA).

. Balosara ni sosara, Makandugu kono: Waa kemē ni tan ni saba ani kemē duuru ni bisaba ni naani (113.534) wali (567.670 FCFA).

. Bilankōrō wari min be ke musakaw ye, n'a bēdi Makan: Waa mugan (20.000) wali 100.000 FCFA).

. Wari min be sara awiyontayorō la, an'o lasorōli bolifenko: waa fila ni kemē naani (2.400) wali (12.000 FCFA).

. Wari min be sara Banki la, n'o ye «BDM SA» ye : dorome kemē seegin (800) wali (4.000 FCFA).

Alimanji jamana ka dème ye jiko nōgoya mali dugu dōw kōnō

An bē waati min na sisan, Mali jamana ka ko ka bon Alimanji jamana bolo ka temen Afiriki ani dijé desebagato jamanaw bēe kan. O sōrōla u ka jé kecogo de fē, min ye jékōrōba ye, n'a sigilen bē kanubaaya, danaya, ani hadamadenyakow latemenni kan, yiriwalikow ni netaakow siratige la. A jé daminēna kabini san 1960 la, n'o ye Mali ka yērēta san ye. O yērēta kuma fōra don min na dijé jamana horonyalenw ka tōnba kēne kan, n'o ye «ONU» ye, jamana min fōlo y'a kanbō, k'a jira ko Mali ka yērēta diyar'a ye, o kera Alimanji jamana ye. O ma kē gansan. Akéra cogoo cogo, kanubaaya b'a la, min bē tali kē Mali tōgo duman kan, kabini lawale la. Tariki minnu sēbenna farafin jamanaw kan, olu bē y'a jira ko Mali ye dōnniya jamana kōrōba ye; ko danbekow, yērēdōnkow, hadamadenyakow, ani fasobaarakow dorōn de ye Malidenw taalan ye.

Nin bēe de kōson Alimanw kera Mali fē, fo k'u jo Mali kōkōrō, ka Mali ka yērēta denfaya k'u yērē kunko ye, dijé jamanaw bēe lajelen ka kunben kēne kan, «ONU» la. Kabini o kera, Alimanw ma Mali bia tugun. O misali ye Mali tōgo duman foli ye yōrō bēe la, k'a lakodōn, ani nōgōnsirataama kōtigebaliw, walasa ka jamana fila cekow bila bolo kelen kan demeko siratige la. O b'i n'a fo hadamadenyakow, sōrōkow, nafolokow, minenkow, ani baarakela mogofaamuyalenw, minnu bē Malidenw bilasira yiriwalikow la. O de nana ni Alimanw joli ye Mali kōkōrō kēneyakow, kalankow, cikēkow ani duguw yiriwalikow la. Osiratige la, dōgōtōrōsow nilakōlisowjora; sirawdilanna, ka taama nōgoya dugumogow bolo; cikēmisenw ni cikēmisiw juru donna sēnekēlaw la; nafolo juru donna duguyiriwatōn na, n'o ye «AV» ye; ji ni kurā lasera yōrō caman na; musow kalanna u yērēw n'u denw ladoncogo numan, ani baara wērēw la, ub'u ka musakaw sōrō minnu na. O b'i n'a fo nakēsēne, wali safunedilan, anisumankisēwnijiridenw bayelēmali, k'u kē balofen nafamaw ye. A baarakalanko bēe la, cikēlaw ye

nafa min sōrō numuyabaara la, u tō kōrō fo mōgo si ye. Kabini numuyabaarako sabatira, sēnekēminēn suguya bēe bē dilan duguw yērē kōnō, k'u jē, i n'a fo k'u dilanna farajela. Nin bēnōgōlakow ani nin nēsumakow bēe sababu ye Alimanw ka dème de ye, min bē lase mali ma sira fila kan. A sira fōlo ye dème ye, Alimanji jamana fangaso bē min nafolo, wali min minēnw lase Mali jamana fangaso ma, o ka sōrō k'a nafolo wali a minēnw don donda dantigēlenw na, bēn kēra minnu kan ka kōrō.

Asira filanan ye dème ye, Alimanjamana fangaso ni jamana wērēw fangasow, ani dijé dèmejekulu b'u bolo fara nōgōn kan, ka min nafolo, wali min minēnw lase Malijamana fangaso ma. Alimanw yērēw y'a jira ko n'u ni jamana o jamana, wali jékulu o jékulu jera k'u bolo fara nōgōn

kan ka Mali dème, olu ka bolomafara de ka ca ni tōw taw ye, ka taa, ka segin. O b'a jira u jēnōgōn na, ko Mali ka ko ka gelēn u ma. Misaliko siratige la, o jēnōgōn ye «Banki Monjali» ye (BM), n'o ye dijé warisoba ye, ani dijé nafolokow boladayōrō, n'o ye «FMI» ye, wali Erōpu jamanaw ka yiriwalī jēulu min ye «FED» ye. Alimanw tē Mali demeko kuma men yōrō si la, n'u ma wuli k'u sen don o la. Aliman mōgo faamuyalen fēn o fēn bēna baara ke Mali kōnō, ce fara muso kan, Alimanji jamana de b'i jō n'olu musakaw bēe ye, k'o doni bō Mali kun. O b'i n'a fo siyōrōko, baarayōrōko, jiko, kuranko, baloko, furakeliko anibolifēnko, fo ka se magonēfēnko wērēw ma. U ye Mali senbo nin kow bēe la. O temennēn kō, Alimanji ka dēmenafolo dōw bē di Mali

ma gansan, teriya siratige la o tē juru ye. Saraliko kuma tōla. Nafolo min dira Mali ma, o cogo la, kabini san 1994 la, ojateminen bēna Alimanwari miliyari kelen, ani miliyon kēme wolonwula de ma (1.700.000.000). U ka dēmenafolo minnu bē jurudon Mali la, u y'olu tōnow nagasi, ka tila k'u sarawaati lajanya, walasa u sarali kana gelyea Mali bolo. O nafolow la, warije ye Alimanwari miliyon kēme seegin ni biwolowwula ye (870.000.000). Nin bēe la, kabini san 1973 la, min kēra ja n'a masibakow daminēsan ye, n'o damineli san 25 nan ye san 1998 ye, Mali y'a jini Alimanw fē, u k'u sēbē don jiko ma, k'u ka dème fanba nēsin o baaraw ma, walasa jiko gelyea kana sigigoya jamanadenw bolo, fo k'a kē dugubila, wali tungalataa, ani hadamadenw ni baganw banali n'u nēmanōgōli ye, k'o sababu kē jintanya ye, wali ji nōgōlen ye.

O siratige la, dugu naani fōlo minnu sugandira, n'o ye Kita, Kati, Segu ani Kulukōrō ye, olu ka jiko nēnaboliko numan, ka se dugu yōrō bēe la, o musaka bēna Alimanwari miliyon biduuru ni seegin de ma (58.000.000). O duguw kōnō, Alimanw ye ji boyōrōw, a bolisiraw, a lamarayōrōw, a saniyayōrōw bēe dilan, ka tila ka dingēw sen, walasa ka ji lase orobinew ma, u ye minnu jo bōlōnw, kēnebaw, baaradaw, ani jamalajeyōrōw la. Akéra sababu numan ye, fo mōgo caman ye orobine labēn u ka duw kōnō. Gelyea bōra ji saniyalen sōrōli la. Ji nōgōlen bēna ni bana minnu ye, n'o dōw ye tōgotōgonin ani kunfilatu ye, olu tununna.

Musow lafiyara, ka masor'u senbōra kōlōnnajita la. Dugumogow bēe hakili sigira, ka d'a kan jiko jōrē tē mōgo si la tugun. Jateme min kēr'a baaraw bannen kō, o y'a jira k'a dugu kelen kelen bēe kōnō, n'i ye mōgōkulu kēme o kēme ta, i b'a sōrō mōgō 60 b'olu la, ji tē dēsē minnu na cogo si, san mumē bēe kōnō. O mōgō 60 jatelen mōgō 100 kulu kelen bēe kan (60%), o bē bēn mōgō 120.000 de ma, minnu bōra jiko nōgōla pewu.

Yao Senga ni
Amadu GANI Kante

Benen dönnikela dō y'a jira ko baasi fosi tē tasumadon na seneforow kono

Dönnikela faamuyalen dō sorola Benen jamana kono, min folola farafinna bēe kono, ka nininibaara ke cikelaw ka tasumadonko kan, seneforow kono. O tasumadonko ye lawalelako ye, min bē senna halisa. Ni kuma donn'a la, k'a donyoro n'a boyoro caya, o daminena tubabutile de la. O dönnikela togo ye Mariseli Antonen. Ale ye porofesériye Benen sanfekalansoba la, Kotonu, n'o ye iniwériseye. A ka kalan n'a ka dönniya, an'a ka nininibaara bēe sinsinnen bēdijé dugukolo sigicogo nedönni de kan, n'o bē wele ko zewogarafi. A b'o kalan de ke lakolidenw kun, iniwériseye la. O de siratige la, a ka nininibaara sera sene dugukolokow ni tasumadonkowma, ka masoroso sori k'er'ola kojugu. Sosolidonna cikekow yiriwali baarakela faamuyalenw ni nogon ce. A donna olu ni fangaso, ani cikelaw ni nogon ce. Dōw ko k'a ka ni, dōw ko k'a man ni. O y'a ko nafamayorow n'a nafantanyorow nebère nininibaara dusudon a kono. Okama, a y'a cesiri, ka wuli, ka don jamana kono, fo ka faamuyali ke. A folola k'a jira ko tubabuw nalen farafinna, oludefoloy'afo, ko cikelaw bē tasuma don kungo la, k'a jeni; ko tubabuw de folo y'o tasuma wele «kungo jeni tasuma»; k'o welecogo de ye ko bēe nagami, ka masor'o te tine ye. A sorola k'a fo de la ko kungo te jeni, kungo kōnfénw de bē jeni, n'o ye jirijalanw n'u bulujalanw, ani binjalanw ye. A ko tubabuw ye fen min wele «kungo jeni tasuma», o te wele o cogo la farajela, ani dijé yoró tōw bēe kono, fo Afiriki doron kono. A ko ale m'a faamuya, mun na, tubabuw bē kungo jeniko fo, ka

sor'u b'a dōn ko kungo tē jeni, ko kungo ye yoró de ye, wali kungo ye kēne de ye. A y'o misali ke sahara kungo de ye, n'o ye kēne lankolon ye, min bēe ye cencen ye, ni jiri t'a kono, kuma tē bin ma. A ko Sahara kungo jenikoko kuma foli ye dālamaga gansan, wali kuma kalantan de ye. O man kan ka fōcogo min na, kungo tōw fana jenikoko kuma man kan ka fōcogo la.

A ko don dō la, welecogo wēre bēna sor'a la, min tē tubabuw ta ye. Olu b'a fōcogo de la, k'a juguya, walasa ka farafinw lasiran, ko tasumadon bē kungo nagasi, ka sor'a tasuma doncogo jugu de bē kungo nagasi. O siratige la, a y'a fo ko tasumadon bē ka ke cogo min na Afiriki ni Azi, ani Ameriki latini kono, n'olu ye funtenimayorow ye, k'ale ka faamuyali la, baasi fosi t'o la; ko n'o bor'a la, o y'a sor'a tasumadonna set'o la. A ko ni sababu jugu ma don tasumadonko la, a te taa ka cikelaw bolo dan cogo si la; k'ale ka taamaw senfe, a dar'a la ko cikelaw b'a kecogo, a feerew, a ketuma, an'a nafaw bēe dōn; k'u b'a dōn ko fenjeninenw mugu bē dugukolo lanaga, i ko nogon b'a lanaga cogo min na; ko tasuma bē dugumafenw gen, ka fenjenamaninw faga, n'o ye saw ni bubagaw, ani ntōnw n'u nogonnaw ye.

A ko nin bēe kama, ale ne te tasumadon dabilacogo la, Benen jamana kono. O siratige la, a ko tasumadon kēlen bē laadako, dabaliko, sarakaboko, ani gundolako ye yoró minnu na, a b'o mogó kunkolo kono, ko n'u m'a ke san min na, o san te diya, a te ke hēre ye dugu mogow ma. A ko k'a ka taamaw senfe, a y'a men ko jamana dōw n'emogow ye kēle

ke tasumadonko la, ka segen k'a dabila; ko jamana dōw cikelaw murutira, k'u bē kele wuli, ni tasumadon dabilal sariya tara. A k'o sariya ma ta tugun, faamaw y'u sen bo tasumadonko la, ka cikelaw ye, k'u to yen. A ko fen min bē ke kabini lawale la, ni forobaara bē damine a la, n'a fōrak'odabila kungo lakanali kama, ka sor'a n'o tē sira kelen na, cikelaw t'o faamuya cogo si la. A ko k'a bē dōw n'en a ko ni baarakemin en lakikaw dira cikelaw ma, u b'a dabila; ko hali n'o be ke sababuyekadob'ala, ot'a bancogo ye. A kok'ale ne bē bancogominna la, o tē karabali ye, o ye lafaamuyali de ye, ka cikekow yiriwali baarakelaw bila cikelaw kerefe, uka baara kecogo numan nejira u bēe la; ka cikelaw sebe bolomadem, baarakeminenko, senefensiko, nogoko, furakelilanko, ani jurutako siratige la, walasa u ka senefen caman sor'a, ka wari caman sor'a. A ko ni cikela k'a san diyara, a bē wasa, a bē nisondiya, a te ban fosi ma faamaw bolo, o y'a sor'a olu ye fen bēe k'a ye.

Nka, a ko k'ale ne te jamana la farafinna bēe kono, min bē se ka fen bēe ke cikelaw ye, walasa k'olu bila ujenasirakan, k'o sababu ke wariko ye. Niwarite jamana bolo ka cikelaw sago k'u ye, n'o ye nafa caman soroli y'u ka baaraw la, cikelaw bē kōnorōgoya don jamana sagonako bēe latemenni na. A ko nin bēe de kama, ale ka nininibaaraw kuncēcogo y'a jir'a la, ko kungo jeni tasumako bē mēen senna farafinna bēe kono.

«Emmanuel V. Adjovi »
ani Amadu GANJI Kante

Sirakala jenenen buguriye be sumankisew kisi fenjenamaninw ma.

Kabini lawale la, sumankisew lamaraliko juman ye jorenanko ni haminanko ye dijeklaw be se bolo. Dow ye mincogo sor'a la ka temen dow kan. Minnu ma mincogo sor'a la, o ye Afiriki jamanaw n'u nogonna desebagato jamanaw ciklaw de ye. O kama, hali sini, o jamanaw cikew mogo faamuyalenw n'u ciklaw be feerew jini, minnu ka fisa n'u ka feere lakodonnenw ye. O feerejini te dabila fo n'a jamanaw ciklaw ye nafole sor'o, ka sumankisew lamaraliyoro n'u furakelilanko jenabo, walasa k'ukisi fenjenamaninw ka tijeni ma. O fenjenamanin minnusuguya ka ca, olu ka jugu sumankisew ma cogo min na, n'u ma kele, k'u silatunun, ciklaw be bololankolonya. O be ke sababu ye ka geloya don sumanduntako ni sumansiko be la, k'a da tijeni barika bonyako jugu kan, min be na ni sumankis deseli ye. Feereko siratige la, halisa gasisi be ke ka sumansiw kisi tijeni ma yoro d'ow la. O b'in'a fokabasi ni josi an'u nogonnaw. N'olu sirila, k'udulon jiribolo la, gabugu kono, gasisi b'u kisi tijeni ma, fo ka se samiy'e were ma. Yoro d'ow la, doce jenenen buguriye de be yuguyugu sumankisew kan, u lamarayorow la. Nin beela, abe se ka foko sumankis minnu be lamara sinjesisi kama, ani minnu be lamara danni kama, n'o ye sumansiw ye, olu kisili feere lakodonnenw ye gasisi ani buguriye ye. Nka, u kisili feere suguya were sorola Togo jamanakene kanyanfan dugu do kono, min togo ye Kupedome, n'a ni Lome ce ye kilometere 100 ye. O feere ye siraju lajalen jenenen buguriye de ye, ni dow k'a ma ko sirakala. A dugu cikela minnu y'a feere sor'o, olu ko

k'u tora kolosili la, fo kana d'a la, ko ni sira kasa, wali sira suma be yoro o yoro, fenjenamaninw te ger'o la. U ko k'u y'a sifile ni sira furabuluw ye, ka tila ka se sirakuru, siramugu ani sirakala ma, ka sor'o ka n'a ye ko sirakala soroli ka nogon n'atow be ye. Musaka te sirakalako la, ka masoro, ni sirasenlaw ye furabuluw kari, u mago te se sirajuw ma. Olu de be laja tile la, ka sor'o k'jeni. Buguriye min be sor'o la, o de be yuguyugu sumankisew kan, u lamarayorow la n'o ye jiginew ni mangazanw ani sokononaw ye. Dow b'a buguriye ni cence nagami, walasa k'a

kologirinya, cogoya la, min b'a ke n'a te yerek'e, wali fiye kana taa n'a ye. U y'a jira k'a be se ka sumankise lamaralenw kisi, fo ka se san fila ma; ko hali ni tijeni bor'a la, o te temen kilo 10 kan, kilo 100 kelen be kan (10%).

A feere nefolen cikew mogo faamuyalenw ye, olu fana y'u ka sifileli baaraw ke, kalo seegin jalen kono, ka n'a ye, k'a ka ni, k'a ka fisa nifeere towe, k'a farinya nitubabuw ka fenjenamaninfagalanw farinya be se ka da nogon ma, n'o ye pesitisidiw ye. U y'a jira ko nafa min b'a la, o te tubabuw ka furakelilanw na, ka masor'at'e fenke hadamadenw ani baganw na.

«Yaovi Tchalim Blao»
ani Amadu GANI kante

An kana tasuma don kungo la

Ne be ka ko do lakolosi min man ni jamana ma.

Bi an ka kungo kono jiriw be be ka ja uyere ma. Tine don a fanba ye ja no ye; nka anw yere be ka bolofa far'o wale kan ni tasuma donni ye an ka kungo la. Tilefe tasisi be ke wula be kono. Sufi taayeelen be yoro be labo. Be dun b'a don k'o man ni jiriw ma. Hadamadenw ka kongo ye Ala ka jinabaliya ye; nka baganw ka kongo

ye hadamadenw no ye.

Kungokono binw be be ka jeni mogow fe. Ni bin dun te dugu min kono, o baganw be yelema yoro were la bin nfe. U b'u to o yaala la fonsor b'u mine. Ofana b'a jir'an na ko tasuma be se ka ke sababu ye k'an ka baganw coolo.

Wena Kulubali
Balikukan karamogo
Jekuma - Nonsonbugu Kolokani

Sidabana

A jirala ko sidabana banakise be hadamaden minnu na din kono, o hak'e ye miliyon 33 ni ko ye.

A yelema mogo minnu fe kura ye, o hak'e ye miliyon 6 nogon ye.

San 1998, sidabana kera mogo minnu sata ye, o hak'e ye miliyon 2 ni tila ye.

Kabini banajugu in daminen

dine kono fo ka n'a bila bi la, a ye mogo minnu faga, o hak'e ye miliyon 14 nogonna ye.

Dominiklaw ka foli la, miniti kelen o miniti kelen, funankem n 5 nogon, minnu si be san 10 ni 24 ce, sidabaniakise be yelema olu joli la.

«ONUSIDA - OMS»
Basiriki TURE

KA BO KIJANA

Ni nisondiyalen bē n ka dugu kunnafoniw lase aw ma.

Ne ka dugu ye Kijana ye, min bē Namala Zayeri fe Kōlōnjeba kafo kōnō.

San 1998, anw ni poroze «Eliwetasi» jera ka baara caman ke an ka dugu kōnō. An ye malosene barasi 4 jo.

O kera sababu ye ka malosene yiriwa anw fe kosebe.

An ye nako 2 dilan; minnu bonya ye taari 1,25 hake ye.

An ye nōgōdinge 32 sen, ka baganisira metere 3650

turu, ka were njana 4 jo ani ka kababalan metere 1200

nōgōnna da; o bēs kerefe, an ye jiriju 600 turu.

An ni «Sefu Zafu» fana ye baara caman ke. Min ye sanjiko kunnafoni ye :

San	Sanji nako hake	Sanji nalen mumé
1993	42	mm 902
1994	70	mm 1342
1995	44	mm 853
1996	37	mm 838
1997	41	mm 738,3
1998	41	mm 992

San 1998 sanji nōgōnna tun ma soro anw fe yan kabini san 1994. Hali san 1999, zanwiyekalo tile 12 su, sanji milimetri 12 binna Kijana.

Samiye fisayara, bawo koori ni malo nena kosebe. Nka kaba bēs ma soro.

A ka di ne ye ka kunnafoni caman soro kiiritigecogo kan. Dōw dira arajow ni kunnafonisbenw kōnō. Ne dalen don a la kosebe ko ni mōgo min y'a ka sariya dōn, o bē ke sababu ye k'i kisi ko caman ma:

Bakari Kōnē Sekeretéri «AW» Kijana Kōlōnjeba

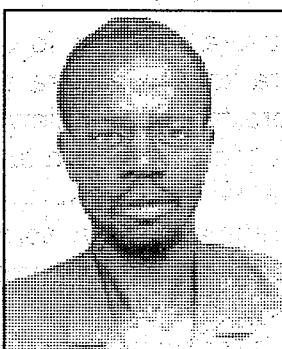
Ka bo Kodumala

Ne ye ko kelen kolosi, don o don seneke law bolofenw feereko bē fo arajo la. U bē feere sugu minnu na, sōngō min na, o bēs lajelen bē pereperelatige tubabukan na arajow la. K'a damine nō la, ka se malo ni sogow ni jegew ma, nin kunnafoniw bēs bē di faransikan na.

Min ye waatiyeléma ye, u b'o kunnafoniw di tubabukan ni bamanankan na.

Ne Soyiba JARA hakili la, nin bēs lajelen yeseneke lawtogola kunnafoniw de ye, minnu bēs ka kan ka d'an tulo kan an wolokanw na.

“Soyiba JARA
Kondumala - Nōsonbugu

Ka bo Makanakoto

Ala ka nēema ni hereba jigin Mali jamana kōnō, k'an kisi sitané ma. Ala k'an bēn, n'o kera jamana bē taa nē, nka n'an ma bēn an ka jamana tē taa nē abada. Ala k'an kisi o ma.

Ne fa y'a fōn nēna don dōko : «Mōgo bē jō tunin dōla, i sirifu bē bō o tunin na.

Ne ka kuma bē cemisénw kan, musoko tā fanfē. N b'a nini u bēs fe, an k'an janto an yērew la, bawo denmisénya tē mōgo tīnē.

Anw ka yōrow la, cemisénw bē gosi ko fila de la sisan : Walimusonini ani soñeni. N'u ye soñeni ke, k'o wari soro, hali walimusow bē bē k'u fe. O laban ye mun ye, gosili kō?

Ola sa, ne b'a nini denmisénw fe an ka baara ke; An mana wari min sor'ō la o y'an halala ye, min bē se k'an dēmē an ka muso furu joona, k'an yēre tanga julajuguya ma. O ka fisa ni walifēnko ye.

An bē don min na, i ko bi, k'a ta san 15 fō san 23, o denmisén caman bē se anw dafelaw la; n'i y'segesegē, u fanba sata ye musoko ye.

Ala k'an dēmē, an ka se an yēre la !

Piyēre Famusa Tarawele

Makanakoto - Sagabari Kita

Ka bo Diyo Bamabugu

Balikukalan ye nēsōrō kosebe anw ka dugu kōnō. A kera sababu numan ye ka dēmējekulu fila lase an ma, n'olu ye «APAMU» ni AKODEPU» ye. «AKODEPU» ka baara fanba ye dēmē ye ka nēsin cikēdugu misénw ma ani denmisénw ka kalanko n'a nōgōnna caman. «AKODEPU» joyōra ka bon Malika nētaa baara la kosebe. A ye yiriwali kalanso «SED» 90 jo anw ka mara damado kōnō, n'olu ye Kati ni Kita ni Kulukōrō ni Buguni ni Joyila ni Kangaba ye. Bololabaaraw de bē dege o kalansow kōnō denmisénw ka sinjēsigi labenni kama.

Siyaka TARAWELE
«SED» karamōgo
Diyo-Bamabugu Kati.

Ka bɔ Danbana

Ne ye geleyakoba dɔ jateminé ke Malikoorisene ciyakeda «CMDT» n'a ka duguyiriwatonw «AW» mögow ni nogon ce. «AW» mögow man'u ka koori pese ka kilo hake min soro, n'o lasera izini na, caman b'o hake je. K'a ta Kita fɔ Kucala nin kuma doron de be koorisenenaw da kono.

Ne Pate ka kɔłsili la, ko in ju be koori kene peseli yɔrɔ «AW» la. Koori mana pese «AW» la, a be se ka kalo 3 wali kalo 4 ke kuru kono tile la. O la, a be ja ka t'a fe. N'a dun jara kosebe, ne hakili la, caman be bɔ a girinya la.

Fura min b'ola ne bolo, ni mobili bëna taa koori ta dugum min na, «CMDT» ka kan ka ci bila ka taa yen, walasa «AW» mögow k'u ka koori pese. O tile 3 walima 4 kono, «CMDT» k'i jija k'o koori peselen ta ka taa n'a ye izini na. Ne yere y'a ye, dɔw be soli joona ka t'u ka koori bɔ, k'o b'a to, a be girinya, bawo nomiji b'a la o waati. N'an dun y'a laje, tije yere la, fen kene ni fen jalan girinya te kelen ye.

Ne Pate BOLI ta ye kɔłsili ani laadilikan ye, bawo ne te koorisenená ye, ne te «AW» nəmogo ye, ne te «CMDT» baarakela ye.

Pate BOLI

FIDA janjo

Nin janjo be fo cew ye : FIDA hakilinumantigw ye janjo cefarin dɔw ye.

«FIDA» : i y'i sama ka na an ka togodaw la, «i n'a fo alakamurujan» samanen kabakolo la.

«FIDA» ye duguw bila, kene kan fuwaa ni sirabawy, «i b'a fo tile bɔto kɔron fe» ka dibi fara ka bɔ an ne ni balikukan ye.

«FIDA» ye fugakenew kelle ni jirituru ye,

Ka jibolisiraw geren walasa ka dugukolonon kelle, ka gadonmusow tɔgo diya ni gakulunjana ye.

«FIDA» yesorowyiriwa ni nakobaaraw ye.

Su «FIDA», tile «FIDA». FIDA : kera sabauuman ye an ka duguw ma. Ni tɔgo wère be fo «FIDA» ma; an b'a fo i yere da don. Wa hɔron minena y'a da ye. Cew ko «FIDA», muso ko «FIDA» : Ala k'i meen an koro.

Burama Famanta
balikukan karamogó
Duna arondisiman Zezanagara

Ka bɔ Mɔnintola

Ne Cesama ni Moriba JARA ka kɔłsili la, saribonjeni kera sababu ye, an be don min na, i ko bi, ka Belledugu jiriw n'a binw bëe jeni k'u ban pewu. O ye fen ye, min man ni.

Anw b'a nini Zoforew fe, u ka feere nemamaw nini Belledugutasmusadonko la, walasa caman ka se ka bɔ wulakonona tijeniw na.

Sanosan, dumuntanya be misi hake min faga, o te dɔɔnin ye. Osababu bëe ye binjeni ye, saribonbolaw be min na, su ni tile.

Misi ni fali ka maana

Nin kera misi ni fali ye. Misi ko don do fali ma : K'ale janinen don, bawo don o don ale sirilen don sari la. Fali y'a jaabi k'o te baasi ye. A ko misi ma : sini, i b'i senkelen, n'o kera i tigi t'i bila baara la, a b'i to yen.

Dugujera doron, misi ye senkelelli damine. A tigi k'a denw ma k'u kana cike ni misi ye bi.

O dugujera filanan, uye fali miné ka tilen ka cike n'o ye.

Unalen so, fali ko misi ma k'an tigi ko ni fen ma bo i ka sendimi la, i be kantige sini.

O folen misi ye, a sira k'i pan k'i puruti. Dugujelen misi tilenna ka cike. Fali y'a yere lafiya.

Basumana Tarawele
animateri ka bɔ Densenba
Namina mara la.

Senfagabanabagat

Bana man ni.

Ja ! Sentanya nogon bana te ! E m'a don ko ne Fanta segenna ? E m'a don ko ne Fanta janina ? E m'a don ko ne ma denmisene ya diyabo ?

Ne Fanta tɔnogonw b'u son : Ntolatan, ngesoboli on'a nogonnaw na.

N fa, n ba,
Ha ! tije na nin kera baara ye de ! Ja ! ne ka sentanya te mögo wère no ye.

A fo baara caya be se ka.
den ka sinijesigili feerew bali ?
Ko sɔsoli te mögo n'i bangebagawa ce.
Janko ka se jalakili ma.

A fo ne dennama tali ka taa,
senfagabana bolociyɔrɔ,
waati damadonin kono, be se ka
mögo ka tilelafana tobi bali ?

A fo, ne tege mineni ka taa
senfagabana bolociyɔrɔ
waati damadɔ kono be se ka
mögo ka sene bali ?

Bi bi in na, minnu y'u taw ta

ka bolociyɔrɔ segeré,

O denmisén ninnu jɔyɔrɔ ye mun ni
mun ye

u bangebagaw ka
baaraw la ?
A fo l'u kelen te k'u
faw n'u baw bolo
bɔ,
Ko caman na ?
Ne Fanta filanw
kelen be k'u
faw n'u baw lahiné
sira bëe fe bi :

Dirisa Bakari
Jara
forokonobaaraw, monnikeyɔrɔ ani
gabugudaw la.

Jugu wère te mögo la bana ko.
Banakunben ka fisa banafurake ye.

N balimakew, n balimamusow,
An ka denw ka boloci bëe dafa.

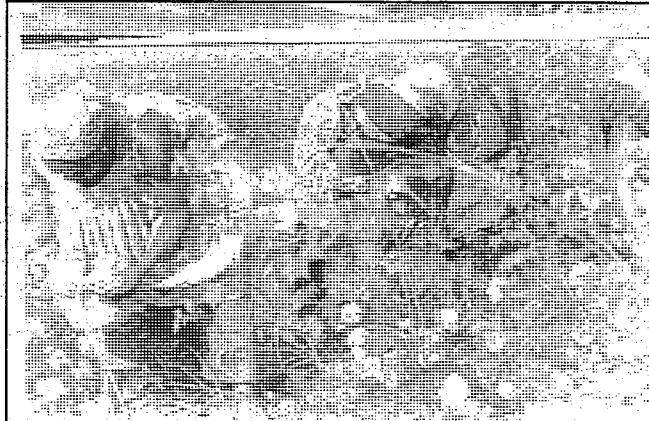
N'o kera, bi denmisén
N'olu ye sini mögokorobaw ye, olu
ka dinelatige na sabati kosebe.

Dirisa Bakari Jara
balikukan karamogó
Diyo-Buwatubugu-Kati.

Burukina cikela dōw donna muso caman furuko la koorisene baara kama

Jamana kelen si ts Afiriki kono, min cikelaw t'a dōn, ko nafa min be soro koorisene la sisani, o te soro senefen wēre la. U y'a dōn fana ko ni sumankisew ni balofen tōw bēe ma sene, fo ka laboli ke, koori te mögo balo. O koro ye ko hali ni koori ye mögo min bolo fa warila, n'a ma balo soro k'a san, k'o sababu ke balodese ye, o segen te dan soda la.

Nka, Burukina cikelaw be fen min ke, ni tōw t'o ke, o y'u bolomadali de ye musow kan, koorisene baarakow la. U ye jateminé ke, ka n'a ye ko baarakeden komusaka ka ca kojugu, ka soro warite bōmusow ka baara la. U ko musow y'u bolokonómogow de ye, u be minnu koron ka don u sagonadaw fe, n'ut seka ban. O de koso, Burukinajamana tilebinyanfan cikela dōw donna musocamanfurula. O de kelen be nēmadaliko ye, fo dōw temenna sariya ka muso 4 kofolen kan. Olu caman ka muso furulen b'a ta 5 la, fo ka se 10 ma. Siyamin mögobemusofuruka temen a dama kan, o ye bōbow de ye, minnu ka ca ni jamanaden bēe ye. Olu de fana ye tōgo ni nafa soro koorisene na. Olu de ma musocamanfurula bila bolo wēre kan ni koorisene te. U ko ni muso caman be mögo min bolo, o be koori caman soro, o be waria caman soro. U b'a fo tugun ko ni mögo min cēnjogon muso duurutigi y'i dan, k'a bolo falen to fen minnu na, n'i ye muso tan furu, i b'o fenw nōgōnna caman soro, ka tila ka kun a la, fo ka temen a la. O kama, minnu ye soro ke, fo ka wasa, olu b'a jira ko n'i y'u kelen ye fen ye, u ka dinelatige kono, o sababuy'u musow de ye. O tigilamog dōy'a musow ka baara bolodacogo dantige, a ka foro kono, min tilalen be, ka koori ke taari 13 ye, ka kaba ke taari 5, ka malo ke

wari soro, o be kumaniya u ma. A hake te fu ye, kuma t'a kēcogo ma. Usigilen nana nena, muso kura wēre be furu, ka faru kan. O ka sokura be jo. Mōbili, wali moto, telewison, arajo, ani sokonominenw be san. A ko be nin bolo de kan sisani. Nka, taalen nēfe, mögo t'a dōn ni yelema bēna don a la.

taari kelen ye. O siratige la, a tigi y'a jira ko muso fila bilalen be kabaforo la, muso kelen be maloforo la, musoduuru be kooriforo la. Olu la, fila be misidaba la, fila be danni ke, kelen be nōgōdon ke. A ko k'a muso seegin bēe be je ka koori forin, n'otuma sera. Kōlōsilikelaw ka jate la, a ko be nin cogo de la, jamana koorisene yōro tōgo bōlen bēe kono. Forotigi dōw musow de be se ka caya ni dōw tawye, muso dōw de be se ka kiseya ni dōw ye, nka, cew bēe hakili latigecogo n'u nata bonyacogo ye kelen ye; musow bēe sēgencogo n'u hamī bonyacogo ye kelen ye. Musow lafasabaga dōw y'a jira, k'olu ye muso dōw ye faliyabāara la cogo min na, u y'u bilacogo jugu min ye baarakedenw no na, u y'u toorocogo min ye jiko ni dumuniko la, o be sanga jonya dōron de ma. U ko muso caman be bana, k'u to baara la, ka soro fura te bolo la. Dōw be jōgin. Sa, wali bunténin be dōw kin. Dōw yere y'u denw wolo foro kono. U ko nin bēe la, musow te kuma, ut muruti, ka d'a kan, set'uye, dabalist t'u ye. Musow be waria ni magonefen suguya caman soro, ka caya ni nōgōn ye cogo o cogo, a kelen si t'a sēgensara soro. Fen min be d'u ma, n'u b'u wasa dono la, o te surunya hali jaaga la. Misaliko siratige la, a be se ka fo, ko musow de b'u yere segen waripinibaara la gansan, ka d'a kan, ni

O yelema te bo fanga kunda. A te bo sariya kunda. A te bo ce kunda. A be bo muso kunda dōron de la. Ni musow y'a faamuya k'u te furumuso sigiyōro la, k'u be baarakemuso sigiyōro de la, k'o sigiyōro be ka goya u la, don o don, ka t'a fe muruti ni kélé be se ka b'a la, fo ka se furusa ma. O cogo la, n'a furu kelen tñera yōro do la, o ka mēn yōro wērew la, yelema be don a la. Nka, mögobemusow, minnu ko k'olu dalen t'a lan yelema be don a la. Olu ka jate bora fen min kan, o ye denmusow ka furu, gelyaliko ye. Ni furu latigeli ma teliya muso min ma, a kalannen far'a kalanbali kan, o te furu bo furu la. O be furu suguya bēe n'a segen, a tooro an'a negan fe ni musogananya ye. Ni koorisene law y'o nōgōnna musow soro, u b'olu de bila jonyābaara la, u ka forow kono. O muso masinaw de be ka caya, ka t'a fe. Okoroye k'a be mēen senna. U ye bāaraden cēmanw musakaw cayaliko fo, k'o fara denmisennamogow ka tungalataa kan, k'a jira ko forotigiw jigi dalen t'olu yere kan. Nin bēe de koso, a be fo yōrō bēe la, ko n'a bilala bolo o bolo kan, n'a ganna cogo o cogo, a be to nafolotigiw de ta la, n'o ye kooriforotigiw ye.

«Suleymane Watara»
ani Amadou GANI Kante

Kameruni yoro daw la, ciklaw yere de b'u ka sariya boli soñeniklaw kan

Senefen suguya bee be soñe Kemerunijamana cikeyorobee kono. Senefenw doren te soñe. Senekeminew, baganw, magoñefenw, fo ka se sokonominew, ani forobabaarakayorow ni kenyereye baarakayorow minenw ma. Soñeni min be ke Kameruni jamana kono, o te ke yoro si Afiriki kono. A ye jamana togo tige, k'a kono sigi goya. Soñeni doren te. Surofenko, nanbarako, ani natabayakobe bala. Fangaso yere ma se ka minecogo sor'a kow la. Mogo si te fosi ke mogo ye gansan. Soñeni kera laada ye.

N'a kera yoro o yoro, o te bala mogo la, a te mogo dabali ban. O cogo la, senefenw be soñe forow kono, u be soñe u lamarayorow la. Senefen min be soñe kosebe, ka temen tow kan, o ye kafe ye. Ni soñeniklaw ye kafe hake fen o fen sor'o, u be sanbaga sor'o la yorominkelen. Kafe ka di mogo ye ni kakawo, wali loko, ani jiriden tow ye. A te gala. Wari be sor'ala. Odenana nikafesoñeninaw cayali ye. U be kafe soroyorow bee dorn, k'a ta dugu kono, fo kungo kono. Ub'a soñeni feerew bee fana don. A be se ka fo k'a daw ta ye binkanni yere de ye. Ni olu balala mogo min na, wali ni mogo min y'a nini k'a b'u min, n'u y'a ye ko bocogo t'u la, u be bin otigikan, a bolofen nofe. Ola, n'u ma joginni ke, u be fagali ke. Maramafen suguya bee b'u bolo. O kama, mogo kelen doren te farinya k'u nomine. A juman ye wele bilali de ye kerefemogow ma. Bee b'o de ke. O n'a taa bee, jiriforotigi ye yorokolosilaw ta baara la, ka maramafenw d'u ma, k'u bila u ka yorowla. Kabin'okera, yorokolosilaw ni soñeniklaw ta kera nogonbeelen ye. O de be senna yoro bee la. O ye

do bo soñeni na cogo o cogo, a ma dabilo. A damine la, ni soñeniklaw tun minera, u be taa n'u ye polisi, wali zandarameri la. Dow ka kiiri be tige, k'u don kasol. Olu manca. Minnu be bila tile damado doren kono, olu de ka ca. N'olu bilala, dow be t'u yere jira u minebagaw la, ka temen n'u sen fila ye. Olu be siran. U te fosi faamuya. O temennen ko, u y'a klosi, ko ni minnu donna kasol, a te meen olu fana be bila. U ye jatamine ke, ka n'a ye ko soñeniklaw ni polisiw, ni zandaramuw ani kiiritigelaw bolo be nogon bolo. U y'u bolo da okise kan, ka n'a faamuya, ko ni sariya te jamana kono, n'olu yere m'u ka sariya sigi, soñeniklaw daga te b'u da la. U ko k'olu ka kiiri be tige soñeni kedon n'a keyoro yere de la; A be ke seere minnu ne na, olu b'a ko bee kalama. O koso, a donyoro n'a boyoro te caya.

Bilakasuma t'a la. A te meen senna. U y'a jira ko n'olu ye soñenikela fen o fen t'a teges ma, k'u ka sariya boli o kan, o

y'o ka soñeniko bannen ye. O te soñeni ketugun, ka masor'a te b'a la. Okoyekon'uy'a dere, ka nangatan suguya bee d'a kan, n'a ma sa, a be ke iujurato y'a ka dinelatige to bee kono. Nka, dereli ni nangatan minnu be da soñeniklaw kan, olu suguya ka ca. A bee te se ka dantige. Nka, a bee ka jugu. Akelen site dabo juman kama. Bere be ke ka daw bugo, k'u ko, wali u bolow n'u senw bee kari. Kabakurun be ke ka daw kun ci. Dow kono be fara, fo k'u nugu bo. Dow ne fila bee be ci.

Dow b'u taw da waga, k'u konobara fa ni esansi, wali petoroli, wali simon mugu ncoñinen, wali buteliferen susulen ye. Mogo si te soro, k'a tigiv bo bolo la, kuma te ka taa n'u ye dogotoroso la. Jamana nsmogo far'a komogo kan, bee b'a kalama. N'a ma ke min nena, o y'a men. Nka, bee kelen be k'i ne tugu a kan. O ma ke gansan. Ni fanga ani sariya tigilamogow tun b'u ka baara k'a kccogo la, soñenikela fara jiriforotigi kan, olu tun t'a temen a dama kan.

Eceni Tase
ani Amadu GANI Kante.

Kenyereyew desera ka koorifurakelilankow ñenabu Benen jamana kono

San 1992 la, Benen jamana fangaso ye sariya ta, ka koorisene dugukolow la, naganalifeñew sannifeerekow bila kenyereyew ka bolo kan. O lanaganalifeñw ye dugukolonogow, ani koorifurakelilankow ye. Mogo tun sigilen te n'o ye, o kama, a diyara kenyereyew ye. A y'olu bo bolokfemogoya la, ka joyoro d'u ma, ka sora da dayelen u ye, bonya ni karama kono. A diyara ciklaw fana ye. A y'olu bo nanbaratow ni natabaw bolo, n'o ye forobabaarakela yelemalenw ye, ka ke jagokela juguw ye. Nin hereko kera Peresidan min tile la, o togo ye Nisefori Sogulo. Ka ta san 1992 la, n'o y'a ko damine tuma ye, fo ka se san 1996 ma, baasi fosi ma bo koorifurakelilankow la yoro si, jamana kono. Ciklaw be nogon jumanw ni fura jumanw sor'a tuma la. U ni kenyereyew ye nogon faamuya. U ye

soro ke, fo ka wasa. Nka, kabini Peresidan Mace Kerekusigira fanga la kokura, san 1996 la, o ye yelema don kow la. A ma koorifurakelilankow bo kenyereyew ka bolo kan, nka a y'o mogo togo bolenw bee wuli, k'olu ye Peresidan koro Nisefori Sogulo ka mogow ye.

A y'olu sen bo kow la, k'a yere ka mogo bila olu nona. Ale ka mogo ye kenyereye karabalenw de ye, k'u bil'a baara la, u ma deli min na, u te min nedon. Olu y'u ka baara damine cogo min na, o ma ben ciklaw ma. U ye nogow ni furaw suguya falen suguya werew la. Olu manji, u nagamicogo ka gelen. O t'a bee ye. U daw ka kan ka lase yoro minnu na, fili be k'o yorow la.

ne 10

NE 9 to

Acaman dafalen te soro. O temennen ko, u si te soro nogodon, wali furakeli waati dantigelenw na. Cikelaw ma deli ka segen, ka tooro, ka jore nin cogo la. U ne ganna, u kono ganna, u dabali banna. U sirannà fen min ne, n'o ye finge bilali ye soro la, o de kera. O ma baia u la, k'o da mogò kuraw desecogo kan, ka nogokow ni furakow nenabò a cogo la, i'ka tun be cogo min na ka koro. U ye mogò korow tanu k'u ka laadiriya, u ka jeya, an'u ka tilenneny fo. U ye mogò kuraw danga, k'u ka nanbara, u ka yuruguyurugu, an'u ka natabaya fo. U y'a jira k'olu de kera soro binni sababu ye jamana kooriseneoyoro bee la.

O siratige la, jatemine kera ka n'a ye ko kabini san 1997 la, jamana ka koori soro taari 1997 la, min tun ka kan ka ke toni 450.000 ye, o danna toni 348.000 de ma. Toni 102.000 y'o je. N'o tun soro la, k'o kilo kelen feere döröme 40, o wari tun beben sefa miliyari 20 ani miliyari 400 de ma (20.400.000.000). Fangaso fara cikelaw kan, bee bonona o kari la. Oma ke gansan, ka masoro k'olo min tun ka kan ka soro taari kei. Kilo 1.200 ye, o danna kilo 900 ma. Kilo 300 y'o je. O bee soro la yorogow ni juraw suguyaw yelemai de fa.

O yelemai de ye cikewa k'olo k'oro ka koori la, fo ka se kilo 300 kelen bee la. O de koso fana, san 1998 koori soro taari min tun ka ke toni 400.000 ye, o danna toni 360.000 ma.

Ocogo la, a jirala ko jamana kooriforo kene hake dönnenw bee lajelen kan, n'o ye taari 380.000 ye, cikelaw bonona u ka koori la ni hake min ye, o cayara ni toni 100.000 ye. U bonona o wari fana la, n'o tun beben sefa miliyari 20 ma (20.000.000.000). Nin bee la, kolosili kera, ka n'a ye ko soro be ka jigin cogo min na, ni cikelaw ani furakelilankow tigilamogow cekow ma nenabò, a be ke baasi ye, min te dan soda la. Fongonko donna o nenabòliko la. Dow ko k'a baara bila fangaso ka bolo kan tugun. Dow ko ka wele bila mogò korow ma. Dow ko ka mogò kuraw t'u nona, k'u bëna baara nedon. Cikelaw ko, k'olu sago y'a baara bilali y'u yerew ka bolo kan. O mankan de be senna sisan, kotigiw n'u nökamogow ce. N'a meenna cogo o cogo, a be to do ta la.

«Jerome Adjakou Badou»
ani Amadu GANI Kante

Kodiwari keñekanyanfan jiriforotigiw be k'u sebe don somoko ma ka t'a fe

Dugu minnu be Kodiwari jamana keñekanyanfan fe, n'u marabolow ye Ojene ni Korogo ani Buna ye, olu jiriforotigi minnu y'u sen bo kafeko, kakawoko, sozako ani koçriko n'u nogonna baara la, ka yelema somoko kan, k'u sebe don o baara ma, o be ka caya ka t'a fe. O boloyelema soro la jatemine de la, min senfe, u y'a don ko somosoro ka ca, a nafa ka bon, a baara ka nogon ni jiriden tow bee ye. U ka jatemine ye tali ke somo songo de kan, min be yelen san o san ka t'a fe. Senefenw songo yelenne ka di cikelaw bee ye. O de kera somo songo yelenne ye Kodiwari yoro bee la. A kilo kelen bora sefawari döröme 10 ni döröme 16 la, san 1993 la, ka ke döröme 40 wali döröme 50 ye sisan. Baarako siratige la, uy'a don ko somoforoladonni segen man jugu kosebe. A jiko n'a furakelilankosiman bon. Nisomodenw mora, u te kari, u be bin u yere ma. Jiriforotigiw be soro ka mogow bila k'u tomo, k'u lase feereliyorow la, dugu kono.

Tuma caman na, jagokelaw be taa döw ka somo san foro yere kono. O n'a diya n'a goya be nogon na. Jagokelaw be somo san songo min na foro kono, o b'a songo lakika jukoro. Nka ni cogoya te jiriforotigi minnu bolo donitamobiliko ni bolifenko wëre la, olu be jen k'u ka somo feer'u ma, u ka songo nagasilen na, walasa somo sanbaluw kana tije u bolo kungo kono. Olu bolo, wari min be soro la, halin'o ka dögön'a songo yere ye, o ka fisla ni natabaya ye, min laban y'i bololankolon boli y'a somoko n'a wariko bee la.

O de siratige la, jagokela döw be somo kilo kelen san sefawari döröme 28 na kungo kono, ka sora be feere döröme 40, wali döröme 50 la dugu kono. Nka, ni donitasara jate ma mine konuman, a te se ka don kunfe, ni jagokelaw be bin jiriforotigiw kan, wali n'u te bin u kan.

A kera cogo o cogo, ni nafa tun te soro somo la, n'a segen tun ka bon n'a

lafiya ye, jiriforotigiw tun t'u kun don a baara koro, u te jen ni jagokelaw sagona songo siglenw ye cogo si la. O siratige la, minnu ka foro kene be se taari 15 ma, olu be somo toni 10 soro san o san. Olu be wari min soro la, o b'a ta waa kemé ni mugan ha (120.000) foka se sefawari waa kemé ni biwooyoro ma. Ni Kodiwari keñekanyanfan somoforokene bee farala nogon kan, o be bentaari 10.000 de ma sisan. Somo min be soro la san o san, o ye toni 24.000 ye. O feerelen wari be ben sefawari miliyari seegin de ma. Nin bee de kama, a be foko somoye Kodiwari keñekanyanfan kafe de ye. O b'a jiroforotigiw cesircogo jir'a baara la, ka temen jamana yoro tow kan. O n'a taa bee, fangaso ma se ka somo songo sigi, i n'a fo kafe ni kakawo n'a to songo sigira cogo min na. Somoforotigiw ni jagokelaw de be nogon bolo. Olu de be somo lase Abijan, ka t'a feere farajela izinitigi toqolamogow ma, minnu b'a labo jamana kokan, ka taa n'a ye a bayemaliyorow la.

O siratige la, a jirala ko Kodiwari somo kilo kemé o kemé kan, kilo 80 be taa kakan (80%). O be taa ka caya yoro minnu na, o ye Eropu jamana bee, ani Endu jamana ye. Somo ye jiriden dunta de ye. Amolen bumayorò b'i ko sukaro de k'er'a la.

Obumayorò de be bayelema iziniw kono, k'a ke somoji minta suguya caman ye, doloma be minnu na. A somoji min te doloma ye, o vitamini ka ca ni lenburubaji ta ye. Fen min ye somokolo ye, o be laja, k'a jeni, k'a mugu bo. O mugu de be baara k'a ke dalamagafen suguya caman ye, in'a fo konfitiri, bisiki ani makoronin. A minfenw n'a dalamagafen be soro yoro bee la, farajela ani farafinna.

«Raphaül N'Guessan»
ani Amadu GANI Kante

Burukinabew bë ka barika don furusebenko la, musow lafiyali kama

Asanwoccañyeñinan ye yelema donna furu kecogo koro la Burukina jamana kono. Sisan, furu bora karabaliko ni wajibiyaliko ani diyagoyakola, ka tila ka furusebenko don a la, jamana dugu bee kono. O yelema sababu kera musow de ye. Olu ka jekulu nemogow de wulila ka se jamana fangatigiw n'a sariyatigiw ani diine tigilamogow bee ma, ka musow boliko kuma f'u ye bolokofemogoya la. U y'a jira ko jamana minnu be ka musow joyoroko sabati, wali minnu be k'a faamuya ko ni musow sentefenofen na, ote sira so, olu be ka caya, ka t'a fe. O misalika ca. Musowyeduw tulomaw ye. Olu be duw sabati, k'ukonosigi diya. Ni duw sabatira, kinw, duguw, kafow, marabolow ani jamana yere be sabati. O koro ye ko joyero min be musowlahadamadenyakow sabatili la, o ka bon kosebe. O b'i n'a fo ladamunikow, kenevakow, herekow, lafiyakow, sorkow, yiriwalikow ani netaakow, fo ka se politikikow, wali sigidawanijamana haminankowma. O temennen ko, musow ni cew ye nogen dafalan de ye, dinelatige ko bee la. O kama, ceyako kuma ni musoyako kuma man kan ka fo yoro si la, ka d'a kan, cew ni musow bee dama ka kan u yerew togolakow dantigeli, u bolodali an'uenaboli la. Nka, o k'a soçomusow kun bora cew ka jonyajuru la, n'o ye musow ka furu kecogo jugu n'u mincogo jugu ye furuso kono, an'usenbolicogo jugu kow bee la. O siratige la, musow tun be di cew ma, u te minnu don. Nidungceko, wali sagonaceko t'a la. Furusebenko yere t'a la. O furu karabalenew, conk wosum, conk wosum, fosi la, sen te sar'u la, u te jate mogoc.

dafalenw ye. U ta ye denwolo, jita, dognini, tobili anibaaramisenninw keli ye forow ni nakow kono, walasa k'u yere bolomademe, ka masoro fen te d'u ma. Cew ka fanga be boliukaniko jow, walisomogontanw. Cew b'usago k'la. Sago t'olu la. N'u negebora cew la, olu b'u n'u denw bee gen. Fosi te b'o la, ka masoro furuseben t'u la. Ni cew sara, u sen te ciyenko la. Nin bee de tun ye musow ke bolokofemogow ye, lafiya tun te minnu ye u ka furu kono. Nka, sisan, musow y'u sago so. U bora cew ka jonya la.

U labilala. U sendonna kow bee la. O here kura daminera ni furusiri wajibiyali ye meri la. Ni furuseben be muso la, a be se ka gen, nka, a ka furu te se ka sa fo sariyaso la. O temennen ko, a niyoro be dantige ciyenko la. O bee ye musow hakilisigikow ye, u ka furu kono. O de kama, barika donna furusebenko la, fo minnu y'u ka furu ke, ka soçomusow b'u la, olu caman wulila ka t'u ka furu siri meri la.

Denmisennnamogew ni mogokorobalamogow b'u la, minnu

wolosi b'a ta san 20 na, ka se san 80 ma. O siratige la, furukelen koro tigilamogó sigiyoma 60 y'u ka furusiri lakika ke gogenfe, don kelen na, dugu do kono, n'o t'go ye Wobirigere, n'a be Wagadugu kerefela la. O furusiri lakika koro n'a joyoro bonya kama, a kera gintanba ye, ka masoro, Wagadugu meriyere de wulila, ka t'u bee ka furu siri, f'u ka dugu kono. O b'a jira ko faamaw be ka feere suguya bee ke, walasa ka merilafurusiri sabati, k'a dusu don jamanaden ceman n'a musomanw bee kono, fo k'a ke laadalakoye. On'ataa bee, musow ka be k'a nini u musomanw kono, u kan'u sigi, k'u bolo da u sen kan, k'u jigi da u cew kan, ka masoro, dije selen be yoro min na sisan, mogow cayara, fo mogo te se mogo koro tugun. O la, bee ka do k'i yere ye, o de ngen te. O de ka fisa bee ma.

«Marie Agnès Leplaideur»
ani Amadu GANJI Kante.

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A'y'olu nini.

1 - Tili minnu be, buwali karo. 2 - Bin bulu min be kinifé. 3 - Buwali kundu numante. 4 - Buwali kunkolo numante. 5 - Bunu senkala kelen kinifé. 6 - Bunu turu kinifé. 7 - Bunu kinifé. 8 - Feupakatt min be duguma jukcordia la. 9 - Kabakuru minnu be kinifé. 10 - Nitmu kelen

jaab

Mali be Zimbawe "2000" sira kan

San 1999, zanwiye kalo tile 24, Mali samataségew ni kongo jiné bilenw ye katabaanani wuli Pontinuwari dugu kono, Afiriki ntolatan janaw ka san 2000 kunben kadara kono, min bëna ke Zimbawe jamana kan. Hakililajigin na, san 1998, okutoburukalotile 4, Kidiwarisamaw ye Mali jigi kari ni bi 1 ye, u ye min kari Mali samataségew ka jo la, balontan bantuma yere. K'a ta o don na fo bi an ka janaw ma se ka walanwalan, ka b'u yere la. O misali kera gosili ye, Burukina faso ye min da an ka funankéninw kan, Pontinuwari kunben nekoro. Oteriya ntola labanna ni Burukinakaw ka bi 4 ye ani Malika 1. Ankunmasuululen de bëra Wagadugu k'an kunda Kongo kan.

N'an y'an kofile, a san 27 ye ninan ye, «Yawunde 72 la», Kongokaw n'u ka «Bonon-LESORISIYE» de ye «KUPUDAFIRIKI» ta ka bo Mali nekan san 1972.

O b'a jira k'an ka funankéninw hakilisigilen ma taa Kongo.

Mali ni Kongo janjo in ma diya Mali la san 1999, zanwiye kalo tile 24, a filanibin fana ma ke maloyakoba ye. Mali samataségew ni Kongo jiné bilenw ka kuwaba labanna Oni 0 la. Okoro ye ko halibi Zimbawe 2000 «KUPUDAFIRIKI» da ma tugu Mali ne.

Basiriki TURE

Mayiki TAYIZONI seginna

Hakililajigin na, Mayiki TAYIZONI ye lameriken bolokurukela do ye, min dönnen don dije kono n'a ka janaya ye.

San 1997, zuwenkalo tile 28, Mayiki TAYIZONI ni Ewandéri HOLIFILIDI ye nögon kunben koro la, jiribanbali kan. HOLIFILIDI ye TAYIZONI degun o don, f'a y'a kin a tulo la. Bolokuru sariya dun te jen n'o ye.

O siratige la, se dira HOLIFILIDI ma ka TAYIZONI hangi. A wajibiyara ka sefawari miliyari kelen ni ko sara alamani ye; o kofe, a ka bolokuru yamaruyasében bosira a la.

Kalo 19 nögan temennen, TAYIZONI yamaruyara ka korofili. An imogomin y'o katabaanani folo ke, o kera Afiriki

woroduguyanfan jamanaden do ye ko Faransuwa BOTA. U ye nögon kunben lameriken jamana dugu do la, n'o ye Lasi WEGASI ye.

Mayiki TAYIZONI ye faransuwa BOTA ci k'a da duguma fo k'a nönamini. A ye se soro, nk'a jirala k'a ma diya, bawo BOTA ye waatijan ke a be ka TAYIZONI walon f'a b'a negerubo. Ala ye TAYIZONI kunnadiya, a ka bolokurunjekelen min ye BOTA soro a nema, o y'a bo bolo la.

A kôlosira ko Mayiki TAYIZONI t'a cogo koro la. N'a b'a fe ka ye dije janaw cëma, a wajibiyalen don ka kolokenye baara caman ke.

Basiriki TURE

San 1998 «FARANSI KUPUDIMONDI»

Dije ntolatanna janaw ka kunben min be wele ko «KUPUDIMONDI», o balontan min kera Faransi san 1998, o labenjekulu nömogo tun ye Misheli PILATINI ye.

Faransi «KUPUDIMONDI» bannen ko, Misheli PILATINI ye jama ladönniya ko dije tulonba in ye nafa min lase Faransi ma, o nafolo kasabi taar'iyo sefawari miliyari 50 ni k'la. A y'a jira ko nin y'a sije folo ye farikolojenaje ka sangaba ani tonoba soro Faransi jamana kan.

Misheli PILATINI ka nin baara bannen pewu, dije ntolatankow nënaböjekulu «FIFA» peresidan Sipi BILATERI y'a madon a yere la, walasa ka bo a ka balontankow faamuya n'a dönniya nun ma.

PILATINI y'o baara kura damine, san

1999, zanwiye kalo tile 13, An b'aw ladönniya ko Faransi ntolatanton kapiteni tun ye PILATINI ye san 1980 waatiw la.

Basiriki TURE

